

Súd: Okresný súd Prešov
Spisová značka: 9Cpr/9/2014
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8114224918
Dátum vydania rozhodnutia: 14. 10. 2014
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Rastislav Sikorjak
ECLI: ECLI:SK:OSPO:2014:8114224918.1

Uznesenie

Okresný súd Prešov v právnej veci žalobcu: N. S., nar. X.X.XXXX, bytom C. Č.. XX, XXX XX C., právne zastúpeného: JUDr. Peter Harakály, advokát, so sídlom Mlynská č. 28, 040 01 Košice proti žalovanému: Slovenská republika, zastúpená Ministerstvom obrany Slovenskej republiky, Kutuzovova 8, 832 47 Bratislava, IČO: 30 845 572, o určenie rozsahu zodpovednosti za služobný úraz a o náhradu škody, takto

rozhodol:

I. Konanie **z a s t a v u j e** a po právoplatnosti rozhodnutia vec postupuje Vojenskému úradu sociálneho zabezpečenia v Bratislave.

II. Žalobcovi náhradu trov konania **n e p r i z n á v a**.

o d ô v o d n e n i e :

Návrhom došlým súdu dňa 11.9.2014 sa žalobca proti žalovanému domáhal, aby súd určil, že za poškodenie zdravia žalobcu pri služobnom úraze zodpovedá žalovaný v rozsahu 100 %.

Žalobca v návrhu opísal ako došlo k poškodeniu zdravia v rámci telesných previerok spojených s výkonom vojenskej služby. Zároveň uviedol, že napriek tomu, že odškodňovanie náhrady škody z titulu služobného úrazu podľa platnej právnej úpravy realizuje Vojenský úrad sociálneho zabezpečenia Bratislava, tak pre samotné konanie a uplatňovanie náhrady škody musí byť vyriešená predbežná otázka o zodpovednosti za služobný úraz. Poukázal pri tom na rozhodnutie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 2Cdo/65/2006 uverejnené v časopise Zo súdnej praxe pod č. 40/2007.

V prejednávanej veci má súd za to, že nie je daná jeho právomoc na rozhodovanie o nároku uplatnenom žalobou a to z nasledujúcich dôvodov:

Podľa § 7 O.s.p.

Ods.1 - V občianskom súdnom konaní súdy prejednávajú a rozhodujú spory a iné právne veci, ktoré vyplývajú z občianskoprávných, pracovných, rodinných, obchodných a hospodárskych vzťahov, pokiaľ ich podľa zákona neprejednávajú a nerozhodujú o nich iné orgány.

Ods.2 - V občianskom súdnom konaní súdy preskúmavajú aj zákonnosť rozhodnutí orgánov verejnej správy a zákonnosť rozhodnutí, opatrení alebo iných zásahov orgánov verejnej moci a rozhodujú o súlade všeobecne záväzných nariadení orgánov územnej samosprávy vo veciach územnej samosprávy so zákonom a pri plnení úloh štátnej správy aj s nariadením vlády a so všeobecne záväznými

právnymi predpismi ministerstiev a ostatných ústredných orgánov štátnej správy, pokiaľ ich podľa zákona neprejednávajú a nerozhodujú o nich iné orgány.

Ods.3 - Iné veci prejednávajú a rozhodujú súdy v občianskom súdnom konaní, len ak to ustanovuje zákon.

Podľa § 80 písm. c) O.s.p. - Návrhom na začatie konania možno uplatniť, aby sa rozhodlo najmä o určení, či tu právny vzťah alebo právo je alebo nie je, ak je na tom naliehavý právny záujem.

Podľa § 195 Zákonníka práce

Ods.1 - Ak u zamestnanca došlo pri plnení pracovných úloh alebo v priamej súvislosti s ním k poškodeniu zdravia alebo k jeho smrti úrazom (pracovný úraz), zodpovedá za škodu tým vzniknutú zamestnávateľ, u ktorého bol zamestnanec v čase pracovného úrazu v pracovnom pomere.

Ods.2 - Pracovný úraz je poškodenie zdravia, ktoré bolo zamestnancovi spôsobené pri plnení pracovných úloh alebo v priamej súvislosti s ním nezávisle od jeho vôle krátkodobým, náhlym a násilným pôsobením vonkajších vplyvov.

Podľa § 198 ods. 1 zákona č. 461/2003 Z.z. o sociálnom poistení - Ak sa v konaní vyskytne otázka, o ktorej už právoplatne rozhodol iný príslušný orgán, je organizačná zložka Sociálnej poisťovne takýmto rozhodnutím viazaná; inak si organizačná zložka Sociálnej poisťovne môže o takejto otázke urobiť úsudok alebo dá príslušnému orgánu podnet na začatie konania.

Pokiaľ ide o vyššie uvedené rozhodnutie NS SR sp. zn. 2Cdo/65/2006, to bolo v časopise Zo súdnej praxe pod č. 40/2007 publikované s nasledujúcimi právnymi vetami:

„Spor medzi zamestnancom a zamestnávateľom, ktorý rieši základ nároku poškodeného zamestnanca na jednotlivé plnenia vyplývajúce zo zodpovednosti zamestnávateľa za škodu spôsobenú pracovným úrazom alebo chorobou z povolania, treba považovať aj naďalej za spor vyplývajúci z pracovnoprávneho vzťahu, ktorý rieši súd v občianskom súdnom konaní.

Žaloba o určenie, že ide o pracovný úraz alebo o určenie rozsahu zodpovednosti zamestnávateľa za škodu spôsobenú úrazom (chorobou z povolania), na základe zákonne vydaného podnetu sociálnej poisťovne, je žalobou svojho druhu, ktorú nemožno podradiť pod ust. § 80 písm. c) O.s.p. Preto nie je potrebné, aby sa preukazoval právny záujem na tomto určení.“

V prejednávanej veci išlo o to, že sociálna poisťovňa v rámci konania o úrazových dávkach postupom podľa § 198 ods.1 zákona č. 461/2003 Z.z. prerušila konanie z dôvodu vyriešenia spornej otázky formou podania žaloby na súd, pretože podľa tohto ustanovenia sociálna poisťovňa si síce môže urobiť sama úsudok o predbežnej otázke, ktorou môže byť aj otázka, či úraz zamestnanca je alebo nie je pracovným úrazom alebo predmetom predbežnej otázky môže byť otázka rozsahu zodpovednosti za pracovný úraz ale zároveň môže konanie prerušiť za účelom vyriešenia spornej otázky formou podania žiadateľom o úrazovú dávku na súd. V žalobcom poukazovanej veci išlo práve o danie takéhoto podnetu sociálnou poisťovňou žiadateľovi o dávku.

Zákon č. 328/2002 Z.z.o sociálnom zabezpečení policajtov a vojakov

Podľa § 1 - Tento zákon upravuje sociálne zabezpečenie policajtov a profesionálnych vojakov, ktoré tvorí

- a) nemocenské zabezpečenie,
- b) úrazové zabezpečenie,
- c) výsluhové zabezpečenie a
- d) služby sociálneho zabezpečenia.

Podľa § 3 - Na vzťahy upravené týmto zákonom sa nevzťahujú všeobecné predpisy o sociálnom poistení, ak tento zákon neustanovuje inak.

Podľa § 29 ods.1 - Za služobný úraz sa na účely tohto zákona považuje poškodenie zdravia alebo smrť policajta alebo profesionálneho vojaka spôsobené nezávisle od jeho vôle krátkodobým, náhlým a násilným pôsobením vonkajších vplyvov

a) pri výkone služobných činností vyplývajúcich zo služobného zaradenia policajta alebo profesionálneho vojaka, pri činnosti vykonávanej na príkaz, pokyn alebo rozkaz nadriadeného alebo pri činnosti, ktorá je obvyklá pri plnení služobných úloh vrátane obvyklej činnosti v čase prestávok v službe,

b) pri činnosti, ktorá sa vykonáva v záujme služby alebo s cieľom chrániť záujem služby, bez ohľadu na to, z akého podnetu policajt alebo profesionálny vojak túto činnosť vykonáva,

c) v dôsledku konania alebo opomenutia inej osoby, ak dôvodom takého konania alebo opomenutia je príslušnosť policajta k Policajnému zboru, Hasičskému a záchrannému zboru, Horskej záchranej službe, Slovenskej informačnej službe, Národnému bezpečnostnému úradu, Zboru väzenskej a justičnej stráže alebo k Finančnému riaditeľstvu Slovenskej republiky, alebo príslušnosť profesionálneho vojaka k ozbrojeným silám, alebo činnosť, ktorú policajt alebo profesionálny vojak vykonáva alebo vykonával v záujme služby alebo s cieľom chrániť záujem služby,

d) počas cesty z miesta, kde sa policajt alebo profesionálny vojak zdržiava mimo výkonu služby, namiesto výkonu služby, ak sa táto činnosť vykonáva s cieľom dostať sa na miesto výkonu služby, ak bol na výkon služby mimoriadne povolaný, a späť,

e) pri činnosti, ktorú policajt alebo profesionálny vojak vykonáva vo verejnom záujme alebo v záujme ochrany života, zdravia alebo majetku.

Podľa § 40 ods.1 - Policajt alebo profesionálny vojak, ktorý sa stal invalidným v dôsledku služobného úrazu alebo choroby z povolania, má odo dňa vzniku invalidity, najskôr však odo dňa skončenia služobného pomeru, nárok na invalidný výsluhový dôchodok.

Podľa § 81 ods. 1 zákona

Ods.1 písm.b) - Dávky úrazového zabezpečenia priznáva, zvyšuje, znižuje, zastavuje a odníma profesionálnemu vojakovi a pozostalým po ňom Vojenský úrad sociálneho zabezpečenia.

Ods.2 písm.b) - Dávky úrazového zabezpečenia vypláca profesionálnemu vojakovi a pozostalým po ňom Vojenský úrad sociálneho zabezpečenia.

Ods.3 písm.b) - Dávky výsluhového zabezpečenia priznáva, zvyšuje, znižuje, vypláca, zastavuje a odníma profesionálnemu vojakovi a pozostalým po ňom Vojenský úrad sociálneho zabezpečenia.

Podľa § 84 ods. 1 zákona č. 328/2002 Z.z. - Na konanie o dávkach a službách sociálneho zabezpečenia sa vzťahuje všeobecný predpis o správnom konaní, ak tento zákon neustanovuje inak.

Podľa § 84 ods. 3 zákona č. 328/2002 Z.z. - Proti rozhodnutiu orgánov uvedených v § 80 až 82 o dávkach alebo službách sociálneho zabezpečenia uvedených v § 83 možno podať písomné odvolanie do 15 dní od doručenia rozhodnutia orgánu, ktorý rozhodnutie vydal.

Podľa § 84 ods. 4 zákona č. 328/2002 Z.z. - Odvolacím orgánom v konaní o dávkach a službách sociálneho zabezpečenia a dávkach podľa všeobecných predpisov o sociálnom poistení je

a) minister, ak ide o rozhodnutie útvaru sociálneho zabezpečenia ministerstva, a v ostatných prípadoch nadriadený určený podľa osobitného predpisu,

b) ministerstvo obrany, ak ide o odvolanie proti rozhodnutiu Vojenského úradu sociálneho zabezpečenia, nadriadený určený podľa osobitného predpisu, ak ide o rozhodnutie o dávkach nemocenského zabezpečenia profesionálnych vojakov počas trvania služobného pomeru, a v ostatných prípadoch minister obrany.

Podľa § 84 ods. 6 zákona č. 328/2002 Z.z. - Právoplatné rozhodnutie o dávkach a službách sociálneho zabezpečenia je preskúmateľné súdom.

Podľa § 87 ods. 1 písm. d) bod 1, 2 zákona č. 328/2002 Z.z. - Posudková komisia sociálneho zabezpečenia Vojenského úradu sociálneho zabezpečenia posudzuje, či sa stal profesionálny vojak

1. invalidný a v akej miere je znížená jeho schopnosť vykonávať primerané civilné zamestnanie,

2. invalidný v dôsledku služobného úrazu alebo choroby z povolania a v akej miere je znížená jeho schopnosť vykonávať primerané civilné zamestnanie.

Zákon č. 346/2005 Z.z. o štátnej službe profesionálnych vojakov ozbrojených síl Slovenskej republiky

Podľa § 1

Ods.1 - Predmetom tohto zákona je úprava právnych vzťahov pri vykonávaní štátnej služby profesionálnych vojakov.

Ods.2 - Na právne vzťahy profesionálneho vojaka pri vykonávaní štátnej služby sa Zákonník práce vzťahuje len vtedy, ak to ustanovuje tento zákon.

Ods.3 - Právne vzťahy profesionálneho vojaka pri vykonávaní štátnej služby sú vzťahy profesionálneho vojaka k Slovenskej republike.

Podľa § 4 zákona č. 346/2005 Z.z. - Ministerstvo obrany Slovenskej republiky (ďalej len "ministerstvo") na účely tohto zákona je hlavným služobným úradom pre štátnu službu profesionálnych vojakov (ďalej len "hlavný úrad"). Vedúcim hlavného úradu je minister obrany Slovenskej republiky (ďalej len "minister").

Podľa § 28 ods. 1 zákona č. 346/2005 Z.z. - Služobný pomer vzniká odo dňa určeného v rozhodnutí vedúceho služobného úradu o prijatí občana do štátnej služby (ďalej len „rozhodnutie o prijatí“), ak občan v tento deň nastúpi na výkon funkcie, do ktorej bol ustanovený, a zloží vojenskú prísahu podľa osobitného predpisu; ak občan zložil vojenskú prísahu podľa osobitného predpisu pred prijatím do štátnej služby, vojenskú prísahu neskladá.

Podľa § 191 ods. 1 zákona č. 346/2005 Z.z. - Na právne vzťahy profesionálnych vojakov pri vykonávaní štátnej služby sa primerane použijú ustanovenia § 1 ods. 4, § 15 až 18, § 20, § 32 až 35, § 37 a 38, § 39 ods. 1, § 40 ods. 1, 2, 5 až 7, § 49 ods. 4, § 75 ods. 3, § 79 ods. 2, § 85 ods. 2, 3 a 5, § 86 ods. 2 a 3, § 90 ods. 1, 7 až 9 a 11, § 91 ods. 1, 3 až 6, § 92 a 93, § 94 ods. 1, § 99, § 104, § 106 ods. 2, § 117, § 118, § 122 ods. 4, § 129 až 131, § 136 ods. 1, § 137 ods. 1, 4 a 5 písm. a), b), i), j) a l), § 138, § 141 ods. 1, ods. 2 písm. a) až h), ods. 3 a 5, § 144 ods. 1 a 2, § 146 ods. 1, 2 a 4, § 147, 148, 150, 160, 161, § 166 až 170, § 178 až 180, § 181 ods. 1 a 2, § 182 až 189, § 192 až 194, § 195 ods. 2 a 6, § 196, 197, § 198 ods. 1 písm. d), § 217 až 219, § 220 ods. 1 a 2, § 221 a 222 zákona č. 311/2001 Z.z. Zákonník práce v znení neskorších predpisov.

V prejednávanej veci je zrejmé, že Vojenský úrad sociálneho zabezpečenia rozhodnutím zo dňa 24.7.2014 sp. zn. VÚSZ-65407040945705-10 rozhodol, že žalobcovi invalidný výsluhový dôchodok nepriznáva. V odôvodnení tohto rozhodnutia uviedol, že u žalobcu celková porucha zdravia nie je dôsledkom služobného úrazu alebo choroby z povolania. Menovaného choroba vznikla bez závislosti na výkone služby. Zároveň toto rozhodnutie obsahuje poučenie, podľa ktorého proti tomuto rozhodnutiu možno podať odvolanie Vojenského úradu sociálneho zabezpečenia v Bratislave v lehote 15 dní odo dňa jeho doručenia. Zároveň je v poučení uvedené, že právoplatné rozhodnutie je preskúmateľné súdom po predchádzajúcom vyčerpaní riadnych opravných prostriedkov.

Je potrebné zdôrazniť, že služobný pomer profesionálneho vojaka je typickým pomerom štátnozamestnaneckým, teda verejnoprávnym. Vzniká mocenským aktom služobného funkcionára (rozhodnutím o prijatí) a po celú dobu svojho priebehu sa tým, že ide o vzťahy nadriadenosti a podriadenosti výrazne odlišuje od pomeru pracovného, ktorý je naopak typickým pomerom súkromnoprávnym, ktorého účastníci majú rovnaké postavenie. Vodítkom tu môže byť aj charakter právnej úpravy; je zrejmé, že tam, kde je použitie Zákonníka práce vôbec alebo z prevažnej časti vylúčené a úprava služobného pomeru má kodexový charakter, pôjde o pomer verejnoprávny. Preto je zrejmé, že aj úprava práv a povinností zo služobného pomeru a pracovného pomeru je iná, spočívajúca práve v rozdielnej povahe úpravy vzťahov súkromnoprávneho a verejnoprávneho.

Zákon č. 346/2005 Z.z. umožňuje použiť niektoré ustanovenia Zákonníka práce, čiže súkromnoprávneho predpisu aj na verejnoprávny služobný pomer. Jedným z týchto ustanovení sú aj ustanovenia týkajúce sa zodpovednosti za pracovný úraz a chorobu z povolania, ktoré sa však týkajú iba definície jednotlivých pojmov, podmienok zodpovednosti a možnosti jej zbavenia sa.

Treba uviesť, že v danom prípade odkaz na vyššie uvedené rozhodnutie NS SR nie je na mieste a neprichádza do úvahy žiadna analógia. V žalobcom uvádzanom prípade NS SR rozhodoval vo veci týkajúcej sa súkromnoprávneho pomeru čiže vzťahu zamestnanca a zamestnávateľa a to priamo na základe ustanovenia zákona o sociálnom poistení (§ 198 ods.1), ktoré umožňuje riešiť predbežnú otázku týkajúcu sa dávok úrazového zabezpečenia prostredníctvom súdu ako orgánu, ktorý podľa § 14 Zákonníka práce rieši spory medzi zamestnancom a zamestnávateľom.

Súd kladie dôraz práve na poukazovaný § 14 Zákonníka práce - Spory medzi zamestnancom a zamestnávateľom o nároky z pracovnoprávnych vzťahov prejednávajú a rozhodujú súdy, ktorý sa v § 191 ods. 1 zákona č. 346/2005 Z.z. vymenúvavacom ustanovenia Zákonníka práce, ktoré sa vzťahujú aj na služobný pomer, nenachádza. Z toho je zrejmé, že vzťahy medzi služobným úradom a vojakom sa prejednávajú a rozhodujú v osobitnom správnom konaní v tzv. konaní vo veciach služobného pomeru, prípadne vo veciach sociálneho zabezpečenia a nie súdom v civilnom konaní. Následne až právoplatné rozhodnutia môžu byť preskúmané súdom v rámci tzv. správneho súdnictva.

Správnosť vyššie uvedeného záveru vyplýva priamo aj z vyššie citovaného § 87 ods. 1 písm. d) bod 2 zákona č. 328/2002 Z.z., podľa ktorého o tom, či sa stal profesionálny vojak invalidným v dôsledku služobného úrazu rozhoduje posudková komisia sociálneho zabezpečenia Vojenského úradu sociálneho

zabezpečenia. Tomuto orgánu je teda zverená priamo zákonom právomoc, ktorej sa žalobca neprípustne domáha na civilnom súde.

Podľa § 104 O.s.p. - Ak ide o taký nedostatok podmienky konania, ktorý nemožno odstrániť, súd konanie zastaví. Ak vec nespadá do právomoci súdov alebo ak má predchádzať iné konanie, súd postúpi vec po právoplatnosti uznesenia o zastavení konania príslušnému orgánu; právne účinky spojené s podaním návrhu na začatie konania zostávajú pritom zachované.

V danom prípade je teda zrejmé, že súd nemá právomoc rozhodovať predbežnú otázku tak, ako to navrhol žalobca, pričom poukazuje, že táto predbežná otázka už vyriešená (aj keď zatiaľ iba na I. stupni) bola v rozhodnutí Vojenského úradu sociálneho zabezpečenia a toto rozhodnutie a teda aj v ňom riešená predbežná otázka podliehajú preskúmaniu v odvolacom konaní a neskôr prípadne v súdnom konaní v rámci správneho súdnictva.

Na základe vyššie uvedeného súd pre neodstrániteľný nedostatok podmienok konania toto zastavil a následne bude vec postúpená orgánu, ktorý túto právomoc má a to Vojenskému úradu sociálneho zabezpečenia, na ktorý bolo potrebné podať odvolanie proti rozsudku o zamietnutí, resp. nepriznaní vojenského invalidného výsluhového dôchodku.

V prejednávanej veci súd nepriznal náhradu trov konania žalobcovi, pretože tento síce zaviniel zastavenie konania tým, že podal žalobu na súd napriek nedostatku jeho právomoci, avšak vzhľadom na to, že žalovanému žiadne trovy konania nevznikli a tento ani zatiaľ nemal možnosť požiadať o ich náhradu, súd rozhodol tak, že žalobcovi náhradu trov konania nepriznáva a o náhrade trov konania žalovaného nebolo možné rozhodovať pre nedostatok návrhu z jeho strany.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu možno podať odvolanie do 15 dní odo dňa jeho doručenia cestou tunajšieho súdu na Krajský súd v Prešove.

Podľa § 205 ods. 1 O.s.p. v odvolaní sa má popri všeobecných náležitostiach (§ 42 ods. 3 O.s.p.) uviesť, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, v čom sa toto rozhodnutie alebo postup súdu považuje za nesprávny a čoho sa odvolateľ domáha.

Podľa § 205 ods. 2 O.s.p. odvolanie proti rozsudku alebo uzneseniu, ktorým bolo rozhodnuté vo veci samej, možno odôvodniť len tým, že

- a) v konaní došlo k vadám uvedeným v § 221 ods. 1 O.s.p.,
- b) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- c) súd prvého stupňa neúplne zistil skutkový stav veci, pretože nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- d) súd prvého stupňa dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- e) doteraz zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú tu ďalšie skutočnosti alebo iné dôkazy, ktoré doteraz neboli uplatnené (§ 205a O.s.p.),
- f) rozhodnutie súdu prvého stupňa vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.